

Prihodnost socialnega dialoga v platformni ekonomiji: primer Slovenije

ARIS temeljni raziskovalni projekt J5-4586

Poročilo za aktivnost:

Anketa med platformnimi delavci

December 2023

Avtorji

Fakulteta za turizem Univerze v Mariboru

dr. Maja Turnšek

dr. Andreja Trdina

Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani

dr. Sašo Slaček Brlek

Fakulteta za management Univerze na Primorskem

Barbara Švagan

Sindikat Mladi plus

Jernej Kastelic

Mirovni inštitut

dr. Maja Breznik

Projekt je financirala Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije

Povzetek

Pričujoče poročilo je eden izmed končnih rezultatov projekta J5-4586: Prihodnost socialnega dialoga v platformni ekonomiji: primer Slovenije (rezultat delovnega svežnja 1). Namen je predstaviti rezultate spletne ankete med platformnimi delavci, dostavljalci Wolt in Glovo, ter njihove odgovore na osnovna vprašanja glede odločitve za tovrstno delo, zadovoljstva z delom ter pogojev dela (status, plačilo, nezgode pri delu). Anketa je bila izvedena v partnerstvu s Sindikatom Mladi Plus, pod okriljem katerega je bil vzpostavljen Sindikat dostavljavcev pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije. Zadnji sklop vprašanj se tako nanaša tudi na članstvo in informiranost o nedavno ustanovljenem sindikatu dostavljavcev Slovenije ter beleži mnenja o sindikalnih prizadevanjih dostavljavcev hrane. Rezultati spletne ankete pomagajo razumeti platformno delo in algoritemski menedžment kot raziskovalno področje, ki prav v tem trenutku ustvarja pogoje, kako bomo živeli in delali v prihodnosti.

Opis projekta

Projekt J5-4586 je temeljni raziskovalni projekt, ki naslavlja transformacije dela v platformni ekonomiji in s tem povezana dva osrednja problema. Prvi je potencialna izguba pogajalske moči delavcev v na videz nevidnem procesu algoritemskega menedžmenta, drugi pa vprašanje o zagotavljanju dostojnega dela ob potencialni prekarizaciji platformnih delavcev. V partnerstvu s Sindikatom Mladi Plus ta projekt proučuje, kako so prakse upravljanja platform, strategije in prizadevanja delavcev ter vladni predpisi medsebojno povezani v zvezi z določanjem plač, delovnih pogojev, nadzorom nad delovnim procesom ter slabenjem ali krepitvijo pogajalskega položaja platformnih delavcev. Pričakovani učinki projekta zadevajo SDG 8: spodbujanje dostojnega dela in trajne gospodarske rasti, višje ravni produktivnosti in tehnoloških inovacij. Pričakujemo, da bo projekt prispeval k preprečevanju potencialne prihodnje prekarizacije platformnih delavcev in poglobljenemu razumevanju dela v pogojih algoritemskega menedžmenta.

Ključne besede:

Platformno delo, algoritemski menedžment, socialni dialog, dostava hrane, Wolt, Glovo

Izdala:

Fakulteta za turizem Univerze v Mariboru

Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani

Mirovni inštitut

© 2023 Fakulteta za turizem Univerze v Mariboru, Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani in Mirovni inštitut

Kazalo vsebine

Potek zbiranja podatkov	4
Opis vzorca.....	4
Tip platforme in dolžina dela	6
Odločitev za to delo	7
Zadovoljstvo z delom.....	10
Status.....	7
Plačilo	8
Nezgode pri delu	10
Sindikalna prizadevanja	14
Sklepni komentarji	18

Potek zbiranja podatkov

Anketa se osredotoča na platformno delo dostavljavcev hrane dveh glavnih mednarodnih platform za dostavo hrane, ki delujeta v Sloveniji: Wolt in Glovo. Medtem ko je leta 2019 finsko podjetje Wolt prodrlo na slovenski trg neposredno,¹ je španski Glovo stopil na slovenski trg leta 2021 s prevzemom podjetja Ehrana, ki je leta 2017 začelo dostavljati hrano na dom s svojimi dostavljivci.

Ker se delo opravlja pod navodili algoritemskega menedžmenta, tj. prek aplikacije za telefone, smatramo spletno anketo za primerno orodje. Anketa je bila izvedena s pomočjo orodja 1ka, prilagojeno za izpolnjevanje anketa na pametnem telefonu.

Anketo smo izvajali med junijem in septembrom 2023. Delno jo je izpolnilo 94 dostavljavcev hrane, v celoti pa 74. Točni podatki o številu dostavljavcev, ki delajo za obe podjetji v Sloveniji, niso javno dostopni. Ocene se gibljejo med 500 in 1000 dostavljivci, ni pa jih možno neodvisno preveriti. Ker so velikost in značilnosti populacije neznani, smo se odločili za priložnostni vzorec. Omejitev takšnega načina vzorčenja je, da ne moremo določiti stopnje tveganja pri sklepanju iz vzorca na populacijo.

Glede reprezentativnosti smo se zato pri vzorčenju osredotočili predvsem na vprašanje sindikalnega članstva. Anketa je bila izvedena v partnerstvu s Sindikatom Mladi Plus in pri vzorčenju smo ciljali na približno enakovredno zastopanost tako članov sindikata kot teh, ki niso člani, z namenom izogibanja pristranskega vzorčenja med člani sindikata. Prvi so vabilo k izpolnjevanju ankete dobili od sindikata prek elektronske pošte. Druge smo vabili osebno po ulicah Ljubljane, Kopra, Novega mesta in Maribora (delili smo letake s QR kodo ankete in sendviče z vodo v zahvalo za pomoč) ter v dogovoru z restavracijami in trgovinami pustili vabila k izpolnjevanju ankete na mestih, kjer dostavljivci običajno čakajo na prevzem dostave.

Izpolnjevanje spletne ankete je trajalo približno od 10 do 15 min. Na voljo je bila tako v slovenskem kot angleškem jeziku.

Opis vzorca

V katerem kraju opraviš večino dela?

	Št.	%
Ljubljana	77	81,9
Koper	4	4,3
Novo mesto	4	4,3
Maribor	3	3,2
Slovenska Bistrica	1	1,1
Ni odgovoril	5	5,3
Skupaj	94	100,0

¹ Podjetje DoorDash iz San Francisca je kupilo Wolt leta 2022.

Kar 77 (82%) anketiranih oseb dela v Ljubljani, 5 oseb (5%) pa ni povedalo, kje dela. Drugi kraji, kjer smo še uspeli pridobiti dostavljavce za izpolnjevanje ankete, so Maribor, Koper, Novo mesto in Slovenska Bistrica.

	Jezik izpolnjevanja			Državljanstvo	
	Št.	%		Št.	%
Angleški	15	16	Drugo	10	11
Slovenski	79	84	Slovensko	58	62
			Ni odgovoril	26	28
Skupaj	94	100		94	100

Velika večina anketirancev je izpolnjevala v slovenskem jeziku (84%), pri čemer je 16% izbralo angleški jezik. Slovensko državljanstvo ima 58 anketirancev, neslovensko državljanstvo (BiH, Eritreja, ZK, Indija ...) 10 anketirancev, skoraj tretjina anketirancev pa ni odgovorila na to vprašanje.

Spol

	Št.	%
Moški	65	69
Ženska	4	4
Ni odgovoril	25	26
Skupaj	94	100

Podatki o spolu kažejo na izredno neenakovredno zastopanost obeh spolov. Žensk je manj kot 5% v tem vzorcu. Tudi pri terenskem vzorčenju smo podobno opazili nizko zastopanost žensk med dostavljavci hrane.

Starost

	Št.	%
Do 25	15	23
26-30	17	26
31-35	7	11
36-40	10	15
41-45	9	14
46-50	4	6
Več kot 50	3	5
		100
Ni odgovoril	25	
Skupaj	94	

Povprečje	33,09
Standardni odklon	9,359
Najnižja starost	20
Najvišja starost	53

Povprečna starost anketirancev je 33 let ob standardnem odklonu 9 let. Najnižja starost je bila 20 in najvišja 53 let, pri čemer je porazdelitev asimetrična (skoraj polovica anketirancev je starih do 30 let.). Gre torej za delo, ki ga večinoma izvajajo mlajši od 45 let, vendar ne tako mladi, da bi med njimi bili pogosti tudi srednješolci.

Dokončana izobrazba?

	Št.	% veljavnih odgovorov
Osnovna šola	7	10
Srednja šola	37	54
1. stopnja po bolonjskem sistemu	13	19
2. stopnja po bolonjskem sistemu	3	4
Diploma po starem sistemu	7	10
Doktorat	2	3
Skupaj	69	100
<i>Ni odgovoril</i>	25	
<i>Skupaj</i>	94	

Pri izobrazbi je treba opozoriti na veliko število manjkajočih odgovorov, kar 25 anketirancev ni odgovorilo na to vprašanje. Tisti, ki so odgovorili, so večinoma končali srednjo šolo (54%) ali fakultetno izobraževanje (33%). Le manjši delež med njimi je končal samo osnovno šolo (10%), dva anketiranca (3%) pa sta celo doktorirala. Gre torej za delo, ki ga opravljajo relativno visoko izobraženi delavci.

Tip platforme in dolžina dela

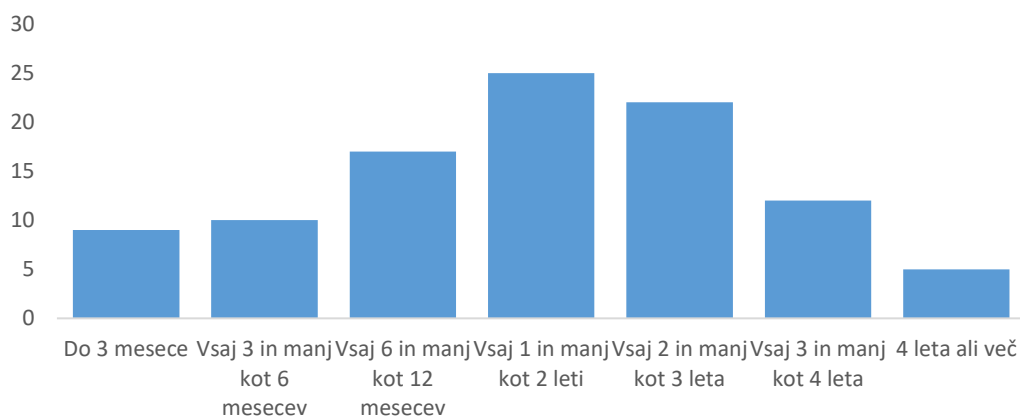
Prek katere platforme opraviš večino dela?

	Št.	% veljavnih odgovorov			Št.	%
Wolt	70	75,5	Ali trenutno delaš tudi pri Glovo?	Da	4	4,3
				Ne	51	54,3
				Ne, sem pa v preteklosti	15	16,0
Glovo	15	16	Ali trenutno delaš tudi pri Wolt?	Da	4	4,3
				Ne	9	9,6
				Ne, sem pa v preteklosti	2	2,1
Pri obeh podoben obseg dela	8	8,5				
Skupaj	93	100				
<i>Ni odgovoril</i>	<i>1</i>					

Čeprav je Glovo stopil na slovenski trg z nakupom slovenskega podjetja Ehrana, pa med anketiranci prevladuje delo pri Woltu: 75,5% anketirancev, ki so odgovorili na vprašanje, jih opravi večino dela prek te platforme. Le 16% anketirancev, ki so odgovorili na vprašanje, dela samo prek platforme Glovo, 8,5% anketirancev, ki so odgovorili na vprašanje, pa delo opravlja v podobnem obsegu prek obeh platform.

Koliko časa opravljaš tovrstno delo? (št. veljavnih odgovorov: 92)

% veljavnih odgovorov

Dobra tretjina anketirancev, ki so odgovorili na to vprašanje, (36 %) tovrstno delo opravlja manj kot eno leto, ena četrtnina (25 %) jih to delo opravlja več kot eno leto, dve petini (39 %) vsaj dve leti in več. Gre torej za delo, ki ni zgolj začasno. Hkrati pa tudi relativno visok delež anketirancev, ki delo opravljajo manj kot eno leto (36%), nakazuje na visoko raven fluktuacije tovrstnega dela.

Status

	Št.	% veljavnih odgovorov	S kakšnim pravnim statusom opravljaš delo?	Št.	%
Neposredno (imaš pogodbo sklenjeno neposredno z Woltom ali Glovom)	76	90	S.p.	47	62
			Popoldanski s.p.	10	13
			D.o.o.	4	5
			Študentsko delo	14	18
			Drugo:	1	1
Prek posrednika (imaš pogodbo sklenjeno s kakšnim drugim podjetjem)	8	10	Kako ti posrednik plačuje delo?		
			s.p.	2	25
			d.o.o.	2	25
			študentsko delo	3	37,5
			prek aplikacije (Revolut, MBills, Paypal ipd.)	1	12,5
Skupaj	84	100			
Ni odgovoril	10	10,6			

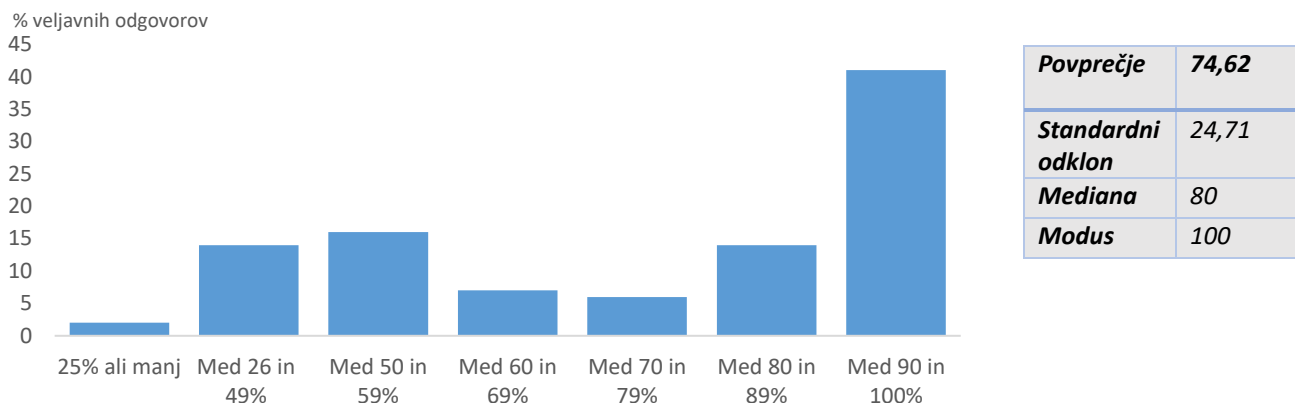
Med 84 anketiranci, ki so odgovorili na vprašanje o svojem statusu, jih velika večina (90%) dela neposredno pogodbeno, pri čemer prevladujeta statusa s.p. in popoldanski s.p., (75%), skoraj ena petina delo opravlja prek študentskega servisa in v manjši meri delo prek d.o.o. (5%).

Izmed 8 platformnih delavcev (10%), ki opravljajo delo prek posrednika, imata dva status s.p., dva imata d.o.o., trije opravljajo študentsko delo in eden je plačan prek aplikacije (Revolut, MBills, Paypal ipd.).

Rezultati kažejo, da je posredništvo majhen, a kljub temu pomemben element platformnega dela v Sloveniji. V prihodnosti bi bilo smiselno spremljati nadaljnji razvoj tega trenda.

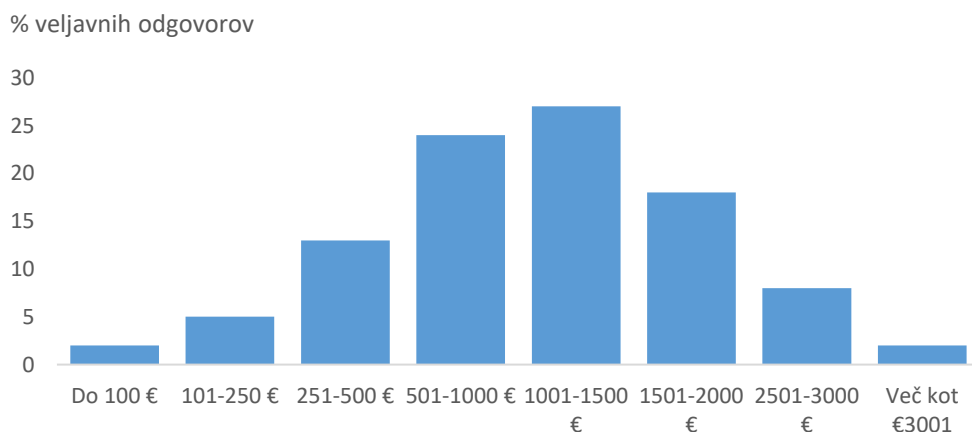
Plačilo

Kolikšen delež je dostava v tvojem celotnem mesečnem dohodku? (št. veljavnih odgovorov: 81)

Izmed 81 anketirancev, ki so odgovorili na to vprašanje, jih več kot polovica (55%) poroča, da dohodki iz platformnega dela predstavljajo med 80 in 100% njihovega dohodka. Povprečje je tri četrtine prihodka (74,62), standardni odklon pa ena četrtnina (24,71). Najpogostejši odgovor je celoten dohodek (modus = 100), presek med spodnjo in zgornjo polovico odgovorov pa je pri 80% (mediana = 80).

Koliko si zaslužil_ a povprečno na mesec v zadnjemu letu (neto)? (št. veljavnih odgovorov: 84)

Izmed 84 anketirancev, ki so odgovorili na vprašanje o povprečnem mesečnem neto zaslužku, jih 44% zasluži neto manj kot 1000 evrov na mesec, 71% pa manj kot €1.500 na mesec. Če v ta znesek prištejemo minimalne socialne prispevke in stroške za delovna sredstva, so to sorazmerno nizki dohodki. Devet oseb (11%) zasluži več kot €2.500 neto na mesec.

Koliko delovnih ur povprečno opraviš na teden?

	Št.	% veljavnih odgovorov
Do 10 ur na teden	8	10
Med 11 in 20 ur na teden	10	13
Med 21 in 30 ur na teden	15	19
Med 31 in 40 ur na teden	22	29
Med 41 in 50 ur na teden	9	12
Med 51 in 60 ur na teden	7	9
Med 61 in 70 ur na teden	5	6
90 ur na teden	1	1
Skupaj	77	100
<i>Ni odgovoril oz. je bilo treba izločiti</i>	17	

Izmed 80 oseb, ki so odgovarjale na to vprašanje, je bilo treba tri odgovore izločiti, ker so podali večje število ur, kot jih je možno opraviti v tednu (verjetno so narobe razumeli vprašanje). Od 77 anketirancev jih je petina (20%) delala 20 ur na teden ali manj in petina (19%) med 21 in 30 ur na teden. Več kot polovica pa jih tovrstno delo opravlja za polni delovni čas, 35 ur na teden ali več. Skoraj tretjina (28%) pa dela več kot 40 ur na teden, tj. več kot polni delovni čas.

Ali ti zaslužek iz dostave omogoča dostojno življenje?

	Št.	% veljavnih odgovorov
Da, zaslužek mi omogoča dostojno življenje	32	40
Ne, zaslužek mi omogoča zgolj plačilo tekočih stroškov	47	58
Ne, zaslužek mi ne omogoča niti plačila tekočih stroškov	2	2
Skupaj	81	100
<i>Ni odgovoril</i>	13	

Pri vprašanju o zadovoljstvu z zaslužkom (relativno glede na percepcijo dostojnega življenja) je več kot polovica (58%) anketirancev od 81, ki so odgovorili na to vprašanje, menila, da jim zaslužek iz tega dela omogoča zgolj plačilo tekočih stroškov, dve petini (40%) pa da jim omogoča dostojno življenje. Dva (2%) sta menila, da jim tovrstno delo ne omogoča niti plačila tekočih stroškov.

Je plačilo na dostavo večje ali manjše, odkar delaš za platformo?

	Št.	% veljavnih odgovorov
Vedno je enako, stabilno	23	27,7
Zaslužek se skozi čas niža	50	60,2
Zaslužek se skozi čas viša	10	12,0
Skupaj	83	100,0
<i>Ni odgovoril</i>	11	

V anketi smo preverili tudi zaznavanje dostavljalcev glede plačila, ali se plačilo zvišuje ali znižuje. Tri petine (60%) od 83, ki so odgovorili, je menilo da se plačilo sčasoma znižuje. Slaba tretjina (27,7%) ni opazila sprememb. Dobra desetina (12%) pa je nasprotno opazila, da se jim je plačilo sčasoma zvišalo.

Nezgode pri delu

Katero prevozno sredstvo uporabljaš?

	Št.	% (n=84) (vsota je večja od 100, ker je možnih več odgovorov)
Kolo	37	44
Motor ali moped	32	38
Avto	21	25
Električno kolo	11	13
Drugo (cargobike, kombi, skiro)	3	4

Najpogostejše prevozno sredstvo je kolo (44%), zatem motor ali moped (38%). Z avtomobilom dostavlja ena četrtnina anketirancev (20%), dobra desetina (13%) pa uporablja tudi električno kolo. Ostala prevozna sredstva so po poročanju anketirancev zelo redka.

Ali si pri opravljanju dela že imel nesrečo ali poškodbo?

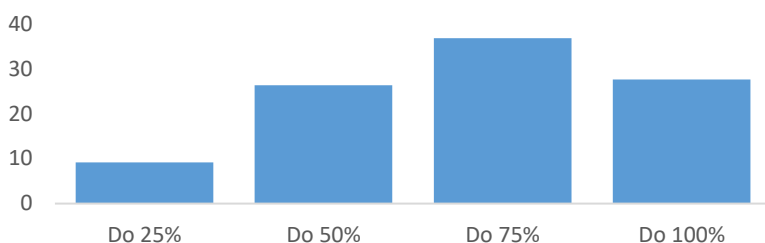
	Št.	% veljavnih odgovorov	Če da, ali je šlo za težjo poškodbo, ki ti je za nekaj časa onemogočala opravljanje dela?		Če da, ali si takrat od podjetja prejel_a kakšno pomoč ali nadomestilo? Če da, kakšno?)	
	Št.	%				
Ne	40	47,6				
Da, enkrat	23	27,4	Št. (odgovori Da)	% (n=44)	Št. (odgovori Da)	% (n=15)
Da, večkrat	21	25,0	15	34	2	13
Skupaj	84	100			Zavarovalnino, dokaj dobro	
Ni odgovoril	10				Zlom medenice, invalidska pokojnina	

Več kot polovica anketirancev je že imela nesrečo ali poškodbo pri opravljanju dela. Med ponesrečenci je 15 oseb (34%) imelo težjo poškodbo, ki jim je za nekaj časa onemogočala opravljanje dela. Ob težji poškodbi jih 10 ni prejelo pomoči podjetja, eden je dobil »dokaj dobro zavarovalnino« in eden se je po zlomu medenice bojda invalidsko upokojil (kako mu je podjetje pri tem pomagalo, ni pojasnil). Tu se zdi sicer najverjetneje, da so narobe razumeli vprašanje, saj invalidske upokojitve ne more "dati" podjetje, zavarovalnina pa tudi ostane odprto vprašanje, ali je šlo za individualno, ali pa organizirano zavarovanje.

Zadovoljstvo z delom

Kako pogosto uživaš ob svojem delu? Prosim, označi od 0% (nikoli) do 100% (vselej) (št. veljavnih odgovorov: 76)

% veljavnih odgovorov

Povprečje	62,78
Standardni odklon	25,56

V nadaljevanju analiziramo več pokazateljev zadovoljstva z delom in delovnimi pogoji. Na vprašanje o tem, kako pogosto uživajo ob svojem delu, je bil med 76 anketiranci, ki so odgovorili, povprečen delež časa, ko uživajo, malo nad 60% (62,78) z relativno visokim standardnim odklonom (25,56), ki kaže na veliko razpršitev odgovorov na to vprašanje. Dobra četrtina (27,6%) je takih, ki ob svojem delu uživajo več kot tri četrtine časa.

Zakaj si se odločil za platformno delo? (Izberi tri odgovore.)

	Št.	% (n=92)
Večja fleksibilnost urnika kot pri drugih delih	64	70
Nimam šefa	39	42
Narava dela	36	39
Enostavno je začeti z delom, preprost vpis	32	35
Zaslужek je boljši kot pri drugih delih	28	30
Reden prihodek	27	29
Najbolje prilagojeno mojemu statusu (npr. študentski status)	14	15
Slabe izkušnje s prejšnjim delovnim mestom	11	12
Iskal sem delo zgolj za kratek čas	10	11
Edino delo, ki sem ga lahko dobil	6	7
Drugo:	8	9

* Vsota je večja od 100, ker je možnih več odgovorov.

Med 92 anketiranci, ki so navedli tri najpomembnejše razloge, zakaj so se odločili za platformno delo, in s tem identificirali pričakovanja, na katerih gradijo svoje zadovoljstvo, je daleč na prvem mestu »večja fleksibilnost urnika kot pri drugih delih«. Ta odgovor je izbralo kar 70% anketirancev od 92, ki so odgovorili na to vprašanje. Na drugem mestu je odgovor »nimam šefa«, ki sta ga izbrali dobri dve petini anketirancev (42%), podobno pogosti razlog je »narava dela« (39%). Okroli tretjine se gibljejo odgovori, da je enostavno začeti z delom (35%), da je zaslužek večji kot pri drugih delih (30%) in da je prihodek reden (29%). Ostali odgovori so bili redkejši.

Drugo (dodatno pojasnilo):

At the beginning the payment was good.
Dobro je
Hobi služba
Najbolj zaradi fleksibilnosti (prijavim/odjavim se, kadar hočem)

Nisem vezan z delom, lahko delam, kadar želim, in se odjavim, kadar želim.
Rad kolesarim in se mi je zdelo delo zanimivo

Tudi odgovori pod »drugo« večinoma sodijo v kategorijo zadovoljstva s fleksibilnostjo delovnega časa (*»Najbolj zaradi fleksibilnosti (prijavim/odjavim se, kadar hočem)«*; *»Nisem vezan z delom, lahko delam, kadar želim, in se odjavim, kadar želim.«*), zadovoljstva z naravo dela (*»Rad kolesarim in se mi je zdelo delo zanimivo«*; *»Hobi služba.«*) ali zadovoljstva s plačilom, ki se je sčasoma prelevilo v nezadovoljstvo (*»At the beginning the payment was good«*).

Označi na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam« in 5 pomeni »popolnoma se strinjam«.

	št. veljavnih odgovorov	Povprečje	Standardni odklon
Všeč mi je, da nimam šefa.	81	4,21	1,069
Delovni čas si lahko prilagajam.	81	4,19	1,050
Lahko si vzamem odmore med delom.	74	3,96	0,928
Želel_a bi si opravljati več dostav.*	74	3,84	1,135
Če pride do napake (npr. pri plačilu, prevzemu naročila v restavraciji, stranki ipd.), se lahko pritožim.	76	3,70	1,007
Ob naročilu dobim vse informacije, da se lahko odločim, ali bom dostavo prevzel_a ali ne (npr. plačilo, naslov prevzema, razdaljo itn.)	76	3,58	1,225
Delam, kadar želim in nisem »kaznovan_a« z manj naročili ali drugimi omejitvami.	76	3,45	1,204
Vsi imamo enake možnosti za delo.	81	3,42	1,283
Dostavljalci si medsebojno pomagamo.	81	3,32	1,047
Predolgo se čaka na naročilo za dostavo.*	73	3,26	0,972
Moje delo me fizično popolnoma izčrpa.*	74	3,26	1,123
Moje delo je stresno.*	74	3,24	1,180
Med delom imam dostop do stranišča in prostorov za počitek.	74	3,14	1,296
S plačilom sem zadovoljen_a.	81	2,89	1,151
Izračun plačila je jasen in razumljiv.	76	2,71	1,459
Prisiljen_a sem iskati termine ali lokacije, kjer je manj dostavljalcev.*	74	2,65	1,152
Kriteriji ocenjevanja dostavljalcev in dostavljaljk so jasni.	75	2,57	1,243

* Trditve so obrnjene (niso pa rekodirane).

Med 17 trditvami, s katerimi smo preverjali zadovoljstvo z delom in delovnimi pogoji s pomočjo 5-stopenjske Likertove lestvice stališč, je najvišje povprečje med temi, ki so odgovorili (n=81), dosegla trditev: *»Všeč mi je, da nimam šefa.«* Povprečje je bilo 4,21 od maksimuma 5. Na drugem in tretjem mestu sta trditvi o fleksibilnosti delovnega časa (*»Delovni čas si lahko prilagajam«*; *»Lahko si vzamem odmore med delom.«*). Oboje je v skladu z vprašanji o glavnih razlogih, zakaj so se odločili za to delo.

Relativno visoko mero strinjanja kažejo tudi trditve o možnostih pritožbe (*»Če pride do napake (npr. pri plačilu, prevzemu naročila v restavraciji, stranki ipd.), se lahko pritožim.«*), razpoložljivih informacij ob prevzemu naročila (*»Ob naročilu dobim vse informacije, da se lahko odločim, ali bom dostavo prevzel_a ali ne (npr. plačilo, naslov prevzema, razdaljo itn.)«*) in pokazateljem fleksibilnosti glede na naročila (*»Delam, kadar želim in nisem »kaznovan_a« z manj naročili ali drugimi omejitvami.«*) in oceno enakovrednosti pravic dostavljalcev (*»Vsi imamo enake možnosti za delo.«*).

Večina trditev kaže na relativno zadovoljstvo anketirancev s pogoji dela: povprečja pri »pozitivno obrnjenih« trditvah so vsa nad 2,5 na 5-stopenjski lestvici. Najnižje ocenjeno med temi, čeprav še vedno v povprečju malo nad 2,5, je zadovoljstvo s plačilom (*»S plačilom sem zadovoljen_a.«*) in trditvi o transparentnosti algoritma (*»Izračun plačila je jasen in razumljiv«*; *»Kriteriji ocenjevanja dostavljavcev in dostavljavk so jasni.«*)

Če bi imel možnost vplivati na algoritem podjetja popolnoma po svoji volji, kaj bi spremenil in zakaj?

<i>nič</i>
<i>Nič</i>
<i>Ne vem</i>
<i>Verjetno bi najdu kaj samo je zaenkrat vse v najlepšem redu</i>
<i>Dodeljevanje krajših dostav kolesarjem in daljših mopedistom in dostavljalcem v avtih.</i>
<i>Boljše algoritem za dodajanje naročil dostavljalcem ki so blizje in upoštevanje dvojnih dostav. brezveze da se dva voziva iz centra v isto smer ce bi lahko algoritem enemu od naju dal obe dostavi. poleg tega pa dajanje kratkih dostav kolesom in dolgih izključno avtom in motorjem.</i>
<i>Da bi bile razdalje z navadnim kolesom blizje razdalje ali da je na lokaciji stranke naslednji prevzem.. iz Btcja do stozic s kolesom je kr pot.. in pol ti pri stozicah da naslednjo narocilo v Btcju cez 3min.. Tudi cakanja vmes med narocili je tudi 15min.. med casom kosil in malic. Ta sindikat je pa kr en.. nekaj voznikov ki se med seboj poznajo in par drugih migrantov ki delajo ze to od zacetka.. mi novi sploh nimamo nobene informacije kaj in kdaj se dogaja.. med voznjo sem na radiu slisal da stavkamo..</i>
<i>Da dolge dostave (5km+ večkrat ponudi motoristu) motorist to odpelje v 5min kolesar v 15min, en se utruji drugi niti ne ? </i>
<i>Dodeljevanje dolgih dostav samo voznikom na mopedih ali v avtih, upoštevanje prevožene razdalje do mesta prevzema tudi pri 2. dostavi pri dvojnem naročilu</i>
<i>Krajše dostave na kolesa in e-kolesa ker se s srednjimi in daljsimi dostavami časovno ne moremo limerjati z avti in ktorji in smo na zgubi s časom kot energijo.</i>
<i>Naj se dostave v centru mestu dodelijo kolesarjem, namesto motoristom in avtomobilom</i>
<i>Ni tok problematičen algoritem kot tak, bolj je problem da avtomobilisti premalo zaslužimo glede na stroške ki jih imamo</i>
<i>Presplošno, ampak v osnovi zmanjšanje privilegiranosti na bazi motornega vozila (prioriteto imajo motoristi</i>
<i>Več opcij za zavrnitev naročil za katere zapravljaš svoj čas. Prevozna sredstva, ki ne morejo po obvoznici bi morali obračunavati drugače.</i>
<i>Izboljšal bi plačilo. Platforma jemlje določene procente restavracijam, ki so dvignile cene hrane zaradi inflacije, torej platforma zasluži vedno več denarja. Dostavljalce pa plačujejo vedno manj, čeprav so naši stroški goriva, prispevkov in amortizacije vedno višji.</i>
<i>Fer plačilo na daljše razdalje, ker gre za daljše več goriva, časa...</i>
<i>Dvig placila združene dostave saj obe stranki placata polno ceno dostave</i>
<i>Dvignil osnovo, ni posteno da je petek popoldne bolje placan kot recimo nedelja cel dan..</i>
<i>Večje plačilo na dostavo</i>
<i>visje placilo</i>
<i>Višje osnovno plačilo in višje plačilo povezanih nalog.</i>
<i>Višji znesek dostave (3.5€ + km, možnost regresa za vse ki dosejajo določeno št.dostav.ob koncu leta.dodatki na vremenske pogoje.Vodstvo se mora začeti pogajati in upoštevati naše zahteve.</i>
<i>Jasno definirana osnova in dodatek na kilometrino, ne pa spreminjanje plačila po želji in očitno nižanje skozi leta.</i>
<i>Kdor vec dela, dobi bec dostav in denarja</i>
<i>Odpravil bi nihanja vrednosti dostav glede na del dneva.</i>

<i>Hitrost dodelovanja dostav</i>
<i>Change better map....because i must nonstop use second google map</i>
<i>Detajli o nalogi vnaprej vidni: nadstropje, komentar stranke, itd</i>
<i>Lazje dostopna, boljša komunikacija z podporo</i>
<i>Options to set a destination area as priority (that way could link in destination with IE. School pick-up)</i>
<i>omejitev st. aktivnih dostavljavcev, prednost tistim ki ta poklic opravljajo full time</i>
<i>Sebi bi dal 75% več nalog, pol ljudi iz dostave pa nagnal, saj delajo neodgovorno, nevarno in so žaljivi do restavracij, strank ter tudi nas ostalih dostavljavcev,</i>

Na vprašanje odprtega tipa – »Če bi imel_ a možnost vplivati na algoritem podjetja popolnoma po svoji volji, kaj bi spremenil_ a in zakaj?« – je odgovorilo 32 anketirancev. Trije so odgovorili, da ne bi spreminjali ničesar, kar kaže na najvišjo mero zadovoljstva. Eden je odgovoril, da ne ve, kaj bi spremenil. Ostale odgovore lahko razvrstimo v več skupin.

Najpogostejša skupina odgovorov je želja po delitvi naročil glede na tip vozila, ki ga uporablja dostavljavec: kar deset anketirancev je navedlo, kdaj bi si želeli drugačne nastavitve algoritma (npr. »Da bi bile razdalje z navadnim kolesom bližje razdalje ali da je na lokaciji stranke naslednji prevzem.. iz Btcja do stozic s kolesom je kr pot«; »Dodeljevanje krajših dostav kolesarjem in daljših mopedistom in dostavljavcem v avtih«).

Na drugem mestu po pogostosti so želje po izboljšanju plačila (npr. »Večje plačilo na dostavo«; »Višje plačilo«; »Višji znesek dostave (3.5€ + km, dodatki na vremenske pogoje«; »Višje osnovno plačilo in višje plačilo povezanih nalog«). Ob splošni želji po boljšem plačilu (to je izrazilo 6 anketirancev) sta si dva anketiranca želela nagrade za dobro delo (»Kdor več dela, dobi več dostav in denarja«; »Možnost regresa za vse, ki dosegajo določeno število dostav«). Dva sta si želela tudi dodatkov za težje pogoje dela ali višje stroške (»Dodatki na vremenske pogoje«; »Fer plačilo na daljše razdalje, ker gre za daljše razdalje, več goriva, časa...«). Dva pa se nista strinjala z dinamičnim določanjem plačila (»Odpravil bi nihanja vrednosti dostav glede na del dneva«; »Dvignil osnovo, ni pošteno, da je petek popoldne bolje plačan kot recimo nedelja cel dan.«).

Anketiranci so dvomili tudi o pravičnosti in transparentnosti plačil na sploh (»Jasno definirana osnova in dodatek na kilometrino, ne pa spreminjanje plačila po želji in očitno nižanje skozi leta«) in ob dvojnih dostavah (»...upoštevanje prevožene razdalje do mesta prevzema tudi pri 2. dostavi pri dvojnem naročilu«; »Dvig plačila združene dostave, saj obe stranki plačata polno ceno dostave«). Ob tem so si nekateri želeli optimizacije dostav z večjim številom dvojnih naročil, kadar je mogoče (»Brez veze, da se dva voziva iz centra v isto smer, če bi lahko algoritem enemu od naju dal obe dostavi.«).

Naslednja skupina odgovorov zadeva tehnične spremembe in odzivnost platforme (»Hitrost dodelovanja dostav«; »Lažje dostopna, boljša komunikacija s podporo«), uporaba zemljevida na aplikaciji (»Change better map....because I must nonstop use second google map«), dostopa do informacij o naročilu (»Detajli o nalogi vnaprej vidni: nadstropje, komentar stranke, itd«) in možnosti določanja prioriteten poti (»Options to set a destination area as priority [that way could link in destination with IE. School pick-up«]).

Posebna skupina odgovorov so želje po zmanjševanju števila dostavljavcev in s tem več naročil za določene dostavljavce (»omejitev števila aktivnih dostavljavcev, prednost tistim, ki ta poklic opravljajo full time«; »Sebi bi dal 75% več nalog, pol ljudi iz dostave pa nagnal, saj delajo neodgovorno, nevarno in so žaljivi do restavracij, strank ter tudi nas ostalih dostavljavcev«).

Dva odgovora pa zadevata tudi sindikalna prizadevanja, pri čemer en odgovor izraža potrebno po sindikalni aktivnosti (*»Vodstvo se mora začeti pogajati in upoštevati naše zahteve.«*), drugi odgovor pa kritizira sindikat zaradi slabega obveščanja (*»Ta sindikat je pa kr en... nekaj voznikov, ki se med seboj poznajo in par drugih migrantov, ki delajo že to od začetka... mi novi sploh nimamo nobene informacije, kaj in kdaj se dogaja... med vožnjo sem na radiu slišal, da stavkamo...«*).

Sindikalna prizadevanja

Pred kratkim je bil ustanovljen Sindikat dostavljavcev pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije. Si že slišal zanj?

			Če da, ali si član sindikata dostavljavcev?		Če nisi član, ali bi želel postati član?		
	Št.	% veljavnih odgovorov	Št.	%		Št.	%
Da	55	75	30	56	Da	4	17
Ne	18	25	24	44	Ne	14	58
Skupaj	73	100		100	Še ne vem	6	25
Ni odgovoril	21				Skupaj	24	

Med 73 anketiranci, ki so odgovorili na vprašanje, ali so že slišali za Sindikat dostavljavcev pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije, sta dve tretjini pritrdili, ena četrtina pa ni vedela, da obstaja. Od 73 jih je 30 članov sindikata, štirje bi želeli postati člani, šest pa se jih še ni odločilo. Med njimi je štirinajst dostavljavcev, ki vedo za sindikat in ne želijo biti njegovi člani.

Spodaj je nekaj možnih oblik sodelovanja s sindikatom. Kako bi se želel vključiti v sindikalno delo, če sploh?

	Št.	% (n=54)
Brati vsebine, ki jih objavlja sindikat	35	65
Govoriti z drugimi dostavljavci o delovanju sindikata	22	41
Udeleževati se sestankov sindikata	18	33
Sodelovati na protestih	17	31
Sodelovati v stavkah	14	26
Biti sindikalni zastopnik_ ca	5	9

** Vsota je večja od 100, ker je možnih več odgovorov.*

Na vprašanje o možnostih sodelovanja s sindikatom je odgovorilo 54 anketirancev. Odgovori so sorazmerni naporom, ki jih zahtevajo razne dejavnosti: najbolj so pripravljeni brati vsebine, ki jih objavlja sindikat (65%) in najmanj pa bi hoteli biti sindikalni zastopnik (9 %).

Če si ali nisi član sindikata, katere bi po tvojem mnenju morale biti najpomembnejše naloge sindikata? Prosim, izberi do tri najpomembnejše:

	Št.	% (n=72)*	Statistično značilna razlika med člani sindikata in nečlani?
Dodatek na slabe vremenske razmere	46	64	NE
Dodatek na kilometer prevožene razdalje	40	56	NE
Nadomestilo za čakanje	40	56	NE
Nadomestilo za amortizacijo opreme in goriva	39	54	NE
Dodatek za nočno delo in ob vikendih ter praznikih	38	53	NE
Zagotoviti vključenost dostavljavcev pri odločanju o nastavitvah algoritmov	30	42	NE
Minimalna urna postavka	25	35	NE
Poskrbeti za strožje kriterije, kdo je lahko dostavljavec	22	31	NE
Minimalno plačilo na (prvo in drugo) dostavo	21	29	DA
Izboljšati organizacijo in tehnično podporo dostavljavcem	18	25	NE
Možnost pritožbe na oceno, plačilo, deaktivacijo itn.	14	19	NE
Redna zaposlitev	12	17	DA
Drugo:	6	8	

** Vsota je večja od 100, ker je možnih več odgovorov.*

Na vprašanje, katere bi morale biti tri najpomembnejše naloge sindikata, je odgovorilo 72 anketirancev. Med možnimi ukrepi so najpogostejše izbrali dodatek na slabe vremenske razmere (64%), zatem pa nadomestilo za čakanje (56%) in za amortizacijo opreme in goriva (56%) ter dodatek za nočno delo, ob vikendih in praznikih (53%). Ti ukrepi so bili izbrani v več kot polovici primerov. Najmanj priljubljenimi ukrepi je bil redna zaposlitev – to možnost je izbralo le 17% od 72 anketirancev.

Pri teh odgovorih smo preverili tudi, ali prihaja do statistično značilnih razlik med anketiranci, ki bodisi so člani sindikata bodisi niso (t-test). Obe skupini sta odgovarjali podobno, le pri dveh možnih ukrepih se njihovi odgovori razlikujejo, tj. pri minimalnem plačilu na (prvo in drugo) dostavo in pri redni zaposlitvi.

Drugo (dodatno pojasnilo):

<i>Avtomobilisti imamo velike stroške</i>
<i>Bonus na dostave naj ponovno uklopijo</i>
<i>Dostavljalec_ka se sam_a odloči ali si želi dostavljati v blok ali ne. Ne pa da smo prisiljeni, da pod nujno dostavljamo v stanovanjske in druge objekte drugače smo lahko kaznovani</i>
<i>nič od navedenega, sindikat se ne bi smel mešat</i>
<i>Sindikat nima kaj iskati pri delu za katerega se anketa nanaša, vsaj za Wolt ne. Za Glovo pa me niti ne zanima</i>

Dodatna pojasnila k odgovoru »drugo« pokažejo tri primere ukrepov, ki si jih anketiranci še želijo: nadomestilo za višje stroške pri dostavah z avtomobili, ponovna uvedba bonusa na dostave in možnost zavrnitve dostave v večstanovanjske hiše.

Dva odgovora na to vprašanje pa kažeta močno nasprotovanje sindikatu in njegovi vlogi (»Nič od navedenega, sindikat se ne bi smel mešat«; »Sindikat nima kaj iskati pri delu, na katerega se anketa nanaša, vsaj za Wolt ne. Za Glovo pa me niti ne zanima.«

Označi na lestvici od 1 do 5, kjer 1 pomeni »sploh se ne strinjam« in 5 pomeni »popolnoma se strinjam«.

	Št. odgovorov	Povprečje	St.odklon	Statistično značilna razlika med člani sindikata in nečlani?
Podjetje zasluži dovolj, da vse bolje plača.	72	4,31	0,85	NE
Platforme morajo sodelovati s sindikati in se z njimi pogajati.	71	4	1,146	DA
Dosegli bomo izboljšanje delovnih razmer samo, če se delavci organiziramo.	72	3,79	1,278	DA
Država podpira prizadevanja sindikatov na področju platform.	71	2,89	1,128	NE
Če bi bilo manj dostavljavcev, bi bil dosti bolje plačan*	72	2,31	1,229	NE

* Trditve so obrnjene in rezultati predstavljeni obrnjeno rekodirani (npr. 5 je rekodirano v 1).

Z zadnjim vprašanjem v tem sklopu analiziramo stališča anketirancev do sindikata in delavske solidarnosti s 5-stopenjsko Likertovo lestvico. Največ se jih je strinjalo s stališčem »Podjetje zasluži dovolj, da vse bolje plača«, kjer je povprečje 4,31 in tudi standardni odklon najnižji (0,85).

Tudi tu smo preverili, ali prihaja do statistično značilnih razlik med anketiranci, ki bodisi so člani sindikata bodisi niso (t-test). Na tri vprašanja vsi odgovarjajo podobno, bolj pa se strinjajo člani sindikata kakor nečlani z dvema trditvama: »Platforme morajo sodelovati s sindikati in se z njimi pogajati« in »Dosegli bomo izboljšanje delovnih razmer samo, če se delavci organiziramo«.

Sklepni komentarji anketirancev

Na koncu smo anketirance vprašali, če bi želeli kaj dodati k anketi. Pripombe je napisalo 15 anketirancev. Odgovore lahko ponovno razvrstimo v več skupin.

Štirje komentarji poudarjajo nezadovoljstvo s plačilom: *»Največji problem je delo poleti. Zaradi lepega vremena se veliko dostavljavcev nazaj na wolt prijavi v poletnih mesecih in je zato takrat veliko manj dela, saj turisti manj naročajo, Slovenci so pa na morju. Velikokrat se je lansko poletje zgodilo, da sem zaslužil pod 5€/uro. Dodal bi še, da za wolt zadnje pol leta ne delam več redno, saj sem si našel drugo službo.«*; *»Plačilo je prenizko in enostavno ne gre preživeti brez nadur, drugi problemi pri woltu so zanemarljivi, glovo druga zgodba«*; *»Povprečno bruto zaslužek z avtom je 11,5 evrov na uro, pa si zračunaj, kok ostane, če odštejemo prispevke, davke, amortizacije, benz...«*; *»V 8-ih urah bi moral zaslužiti 100€«*).

En komentar omeni manjše plačilo za študente: *»Plačilo študentov bi se moralo izenačiti s plačilom s.p.-jevcev, saj smo na enako razdaljo manj plačani, nimamo bonusov.«*

Trije komentarji kritizirajo profitno usmerjenost globalnih platform dostave hrane: *»Wolt je imel v zadnjih dveh letih preko 200.000€ dobička, naj se to porazdeli dostavljavcem preko bonusov in dodatkov za nedeljsko delo ali praznike«*. Dva komentarja poudarita potrebo po regulaciji, ki naj bi bila protiutež gnanju za dobički z zniževanjem delovnih stroškov: *»Ker je dobiček glavno gonilo teh platform, bomo brez dobre pravne ureditve verjetno bolj malo dosegli«*; *»Platforme za naročanje hrane so velik uspeh. Iz leta v leto podirajo rekorde po finančnem prometu in po številu novih uporabnikov. Sistem je torej dober in je ljudem všeč. Slabo plačilo dostavljavcev torej ni v nobenem primeru upravičeno in je zgolj odraz oddaljenosti uprav platform z realnostjo in nezanimanja za pogoje njihovih zaposlenih. Poslujejo namerno netransparentno, da so v vsaki situaciji zmagovalci. Skrajni čas, da se to uredi v resni skupnosti, kot je EU«*.

Dva komentarja zavračata kritiziranje platform in sindikat: *»Najprej je treba pomest pred svojim pragom«*; *»Niti ne, razen da je videti, da anketa meri v smer sindikata, kar je brez veze. Nezadovoljni pri Woltu so samo delomrzneži«*. En komentar omeni še visoko obdavčitev dela samozaposlenih: *»Če bi bilo manj jamranja in več energije posvečene v delo, bi bili lahko vsi bolj veseli? S. p. prispevki in vse, kar spada zraven s.p., so previsoki«*.

En komentar pa doda, da so se pogoji dela pri platformi Wolt sčasoma izboljšali: *»Pri woltu je danes veliko boljše delati, kot dve, tri leta nazaj.«*

En odgovor je bil nesmiseln (»slanina«). Dva anketiranca sta komentirala potek ankete: eden se je zahvalil za sendvič, drugi je bil mnenja, da je še veliko za dodat, a da anketa ni primeren način, saj *»bi se informacije tukaj izgubile«*.

Ali bi želel še kaj dodati?

Če bi bilo manj jamranja, in več energije posvečene v delo, bi bili lahko vsi bolj veseli ? p.s. prispevki in vse kar spada zraven s.p. so previsoki

hvala za sendvič

Ker je dobiček glavno gonilo teh platform, bomo brez dobre pravne ureditve verjetno bolj malo dosegli.

Najprej je treba pomest pred svojim pragom

Najvecji problem je delo poleti. zaradi lepega vremena se veliko dostavljavcev nazaj na wolt prijavi v poletnih mesecih in je zato takrat veliko manj dela, saj turisti manj narocajo, slovinci so pa na morju. velikokrat se je lansko poletje zgodilo da sem zaslužil pod 5€/uro. Dodal bi se, da za wolt zadnje pol leta ne delam vec redno saj sem si našel drugo službo.

Niti ne razen da je videti da anketa meri v smer sondikata kar je brezveze. Nezadovoljni pri Woltu so samo delomrzneži
Plačilo je prenizko in enostavno ne gre preživeti brez nadur, drugi problemi pri woltu so zanemarljivi, glovo druga zgodba.
Plačilo študentov bi se moralo izenačiti s plačilom s.p.-jevcev, saj smo na enako razdaljo manj plačani, nimamo bonusov
Platforme za naročanje hrane so velik uspeh. Iz leta v leto podirajo rekorde po finančnem prometu in po številu novih uporabnikov. Sistem je torej dober in je ljudem všeč. Slabo plačilo dostavljavcev torej ni v nobenem primeru upravičeno in je zgolj odraz oddaljenosti uprav platform z realnostjo in nezanimanja za pogoje njihovih zaposlenih. Poslujejo namerno netransparentno, da so v vsaki situaciji zmagovalci. Skrajni čas da se to uredi v resni skupnosti kot je EU.
Povprečno bruto zaslužek z avtom je 11,5 evrov na uro, pa si zracunajll kok ostane če odštejemo prispevke, davke, amortizacije, Benz...
Pri woltu je danes veliko boljse delati, kot dve, tri leta nazaj
Slanino
V 8ih urah bi moral zaslužiti 100€.
Veliko je še za dodati a bi se tukaj informacije izgubile.
Wolt je imel v zadnjih dveh letih preko 200.000€ dobicka, naj se to porazdeli dostavljalcem preko bonusov in dodatkov za nedeljsko delo Ali praznike.

ANKETA ZA DOSTAVLJAVCE HRANE

Vprašalnik

Kratko ime ankete: ANKETA ZA DOSTAVLJAVCE HRANE

Število vprašanj: 37

Število spremenljivk: 94

Status: Aktivna od: 14.06.2023 Aktivna do: 14.09.2023

Avtor: Maja Turnšek, 04.06.2023

Spreminjal: Maja Turnšek, 04.09.2023

Q1 - Prek katere platforme opraviš večino dela?

- ☐ Wolt
- ☐ Glovo
- ☐ Pri obeh podoben obseg dela

IF (1) Q1 = [1]

Q2 - Ali trenutno delaš tudi pri Glovo?

- ☐ Da
- ☐ Ne
- ☐ Ne, sem pa v preteklosti

IF (2) Q1 = [2]

Q3 - Ali trenutno delaš tudi pri Wolt?

- ☐ Da
- ☐ Ne
- ☐ Ne, sem pa v preteklosti

Q4 - V katerem kraju opraviš večino dela?

Q5 - Zakaj si se odločil_ a za delo dostavjalca_ ke? (Izberi tri najpomembnejše razloge.)

Možnih je več odgovorov

- ☐ Narava dela
- ☐ Večja fleksibilnost urnika kot pri drugih delih
- ☐ Enostavno je začeti z delom, preprost vpis
- ☐ Edino delo, ki sem ga lahko dobil_ a
- ☐ Reden prihodek
- ☐ Iskal_ a sem delo zgolj za kratek čas

- ☐ Najbolje prilagojeno mojemu statusu (npr. študentski status)
- ☐ Zasluzek je boljši kot pri drugih delih

- ☐ Reden prihodek
- ☐ Slabe izkušnje s prejšnjim delovnim mestom
- ☐ Nimam šefa
- ☐ Drugo:

Q6 - Koliko časa opravljaš tovrstno delo?

- ☐ Do 3 mesece
- ☐ Vsaj 3 in manj kot 6 mesecev
- ☐ Vsaj 6 in manj kot 12 mesecev

- ☐ Vsaj 1 in manj kot 2 leti
- ☐ Vsaj 2 in manj kot 3 leta

☐ Vsaj 3 in manj kot 4 leta

☐ 4 leta ali več

Q7 - Ali delo opravljaš neposredno prek platforme ali prek posrednika?

☐ Neposredno (imaš pogodbo sklenjeno neposredno z Woltom ali Glovom)

☐ Prek posrednika (imaš pogodbo sklenjeno s kakšnim drugim podjetjem)

IF (3) Q7 = [1]

Q8 - S kakšnim pravnim statusom opravljaš delo?

☐ s.p.

☐ popoldanski s.p.

☐ d.o.o.

☐ študentsko delo

☐ avtorska ali podjetniška pogodba itn.

☐ na napotnico nekoga drugega, na črno

☐ drugo:

IF (4) Q7 = [2]

Q9 - Kako ti posrednik plačuje delo?

☐ s.p.

☐ popoldanski s.p.

☐ d.o.o.

☐ študentsko delo

☐ na napotnico nekoga drugega, na črno

☐ denar na roko / gotovina

☐ avtorska ali podjetniška pogodba itn.

☐ kriptovalute

☐ prek aplikacije (Revolut, MBills, Paypal ipd.)

☐ drugo:

Q10 - Kolikšen delež je dostava v tvojem celotnem mesečnem dohodku? Prosim, označi delež. _____

Q11 - Koliko si zaslužil_ a povprečno na mesec v zadnjemu letu. Prosim, vnesi celoten neto dohodek iz opravljanja dostave?

☐ Do 100 €

- ☐ 101-250 €
- ☐ 251-500 €
- ☐ 501-1000 €
- ☐ 1001-1500 €
- ☐ 1501-2000 €
- ☐ 2501-3000 €
- ☐ Več kot €3001

Q12 - Koliko delovnih ur povprečno opraviš na teden? _____

Q13 - Ali ti zaslužek iz dostave omogoča dostojno življenje (poplačilo vseh mesečnih stroškov in še kaj ostane)?

- ☐ Da, zaslužek mi omogoča dostojno življenje
- ☐ Ne, zaslužek mi omogoča zgolj plačilo tekočih stroškov
- ☐ Ne, zaslužek mi ne omogoča niti plačila tekočih stroškov

Q14 - Je plačilo na dostavo večje ali manjše, odkar delaš za platformo?

- ☐ Vedno je enako, stabilno
- ☐ Zaslužek se skozi čas niža
- ☐ Zaslužek se skozi čas viša

Q15 - Katero prevozno sredstvo uporabljaš?

Možnih je več odgovorov

- ☐ Kolo
- ☐ E-kolo
- ☐ Motor ali moped
- ☐ Avto
- ☐ Drugo:

Q16 - Ali si pri opravljanju dela že imel nesrečo ali poškodbo?

- ☐ Ne
- ☐ Da, enkrat
- ☐ Da, večkrat

IF (5) Q16 = [2] or Q16 = [3]

Q17 - Ali je šlo za težjo poškodbo, ki ti je za nekaj časa onemogočala opravljanje dela?

- ☐ Ne
☐ Da

IF (6) Q17 = [2]

Q18 - Ali si takrat od podjetja prejel_ a kakšno pomoč ali nadomestilo? Če da, kakšno?

Q19 - Kako pogosto uživaš ob svojem delu? Prosim, označi od 0 % (nikoli) do 100 % (vselej). _____

Q20 - V nadaljevanju so trije sklopi vprašanj o delovnih razmerah. V prvem sklopu nas zanima, kako ocenjuješ svoje delo. Oceni vsako trditev od 1 - sploh se ne strinjam do 5 - popolnoma se strinjam.

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti / niti	Strinjam se	Popolnoma se strinjam
S plačilom sem zadovoljen_ a.	☐	☐	☐	☐	☐
Všeč mi je, da nimam šefa.	☐	☐	☐	☐	☐
Delovni čas si lahko prilagajam.	☐	☐	☐	☐	☐
Vsi imamo enake možnosti za delo.	☐	☐	☐	☐	☐
Dostavljalci si medsebojno pomagamo.	☐	☐	☐	☐	☐

Q21 - V drugem sklopu nas zanima, kako ocenjuješ pogoje dela, kot jih narekuje algoritem. Oceni vsako trditev od 1 - sploh se ne strinjam do 5 - popolnoma se strinjam.

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti / niti	Strinjam se	Popolnoma se strinjam
Kriteriji ocenjevanja dostavljavcev in dostavljavk so jasni.	☐	☐	☐	☐	☐
Izračun plačila je jasen in razumljiv.	☐	☐	☐	☐	☐
Delam, kadar želim in nisem »kaznovan_ a« z manj naročili ali	☐	☐	☐	☐	☐

drugimi omejitvami.	☐	☐	☐	☐	☐
Ob naročilu dobim vse informacije, da se lahko odločim, ali bom dostavo prevzel_ a ali ne (npr. plačilo, naslov prevzema, razdaljo itn.)	☐	☐	☐	☐	☐
Če pride do napake (npr. pri plačilu, prevzemu naročila v restavraciji, stranki ipd.), se lahko pritožim.	☐	☐	☐	☐	☐

Q22 - V tretjem sklopu nas zanima, kako stresno in intenzivno je tovrstno delo. Oceni vsako trditev od 1 - sploh se ne strinjam do 5 - popolnoma se strinjam.

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti / niti	Strinjam se	Popolnoma se strinjam
Moje delo je stresno.	☐	☐	☐	☐	☐
Predolgo se čaka na naročilo za dostavo.	☐	☐	☐	☐	☐
Moje delo me fizično popolnoma izčrpa.	☐	☐	☐	☐	☐
Lahko si vzamem odmore med delom.	☐	☐	☐	☐	☐
Med delom imam dostop do stranišča in prostorov za počitek.	☐	☐	☐	☐	☐
Prisiljen_ a sem iskati termine ali lokacije, kjer je manj dostavljalcev.	☐	☐	☐	☐	☐
Želel_ a bi si opravljati več dostav.	☐	☐	☐	☐	☐

Q23 - Ali se strinjaš s spodnjimi trditvami? Prosim, označi od 1 - sploh se ne strinjam do 5 - popolnoma se strinjam.

	Sploh se ne strinjam	Ne strinjam se	Niti / niti	Strinjam se	Popolnoma se strinjam
Dosegli bomo izboljšanje delovnih razmer samo, če se delavci organiziramo.	☐	☐	☐	☐	☐
Če bi bilo manj dostavljalcev, bi bil_ a dosti bolje plačan_ a.	☐	☐	☐	☐	☐
Podjetje zasluži dovolj, da vse bolje plača.	☐	☐	☐	☐	☐
Platforme morajo sodelovati s sindikati in se z njimi pogajati.	☐	☐	☐	☐	☐
Država podpira prizadevanja sindikatov na področju platform.	☐	☐	☐	☐	☐

Q24 - Pred kratkim je bil ustanovljen Sindikat dostavljalcev pri Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije. Si že slišal_ a zanj?

- ☐ Da
☐ Ne

IF (8) Q24 = [1]

Q25 - Si član_ ica sindikata dostavljalcev?

- ☐ Da
☐ Ne

IF (9) Q25 = [2]

Q26 - Ali bi želel_ a postati član?

- ☐ Da
☐ Ne
☐ Še ne vem

Q27 - Če si ali nisi član_ ica sindikata, katere bi po tvojem mnenju morale biti najpomembnejše naloge sindikata? Prosim, izberi do tri najpomembnejše:

Možnih je več odgovorov

- ☐ Minimalna urna postavka
☐ Minimalno plačilo na (prvo in drugo) dostavo
☐ Dodatek na kilometer prevožene razdalje

- ☐ Dodatek na slabe vremenske razmere
- ☐ Nadomestilo za čakanje
- ☐ Redna zaposlitev
- ☐ Dodatek za nočno delo in ob vikendih ter praznikih
- ☐ Nadomestilo za amortizacijo opreme in goriva
- ☐ Možnost pritožbe na oceno, plačilo, deaktivacijo itn.
- ☐ Poskrbeti za strožje kriterije, kdo je lahko dostavljalec
- ☐ Izboljšati organizacijo in tehnično podporo dostavljalcem
- ☐ Zagotoviti vključenost dostavljavcev pri odločanju o nastavitvah algoritmov
- ☐ Drugo:

Q28 - Če bi imel_ a možnost vplivati na algoritem podjetja popolnoma po svoji volji, kaj bi spremenil_ a in zakaj?

Q29 - Spodaj je nekaj možnih oblik sodelovanja s sindikatom. Kako bi se želel vključiti v sindikalno delo, če sploh?

Možnih je več odgovorov

- ☐ Brati vsebine, ki jih objavlja sindikat
- ☐ Govoriti z drugimi dostavljavci o delovanju sindikata
- ☐ Udeleževati se sestankov sindikata
- ☐ Sodelovati na protestih
- ☐ Sodelovati v stavkah
- ☐ Biti sindikalni zastopnik_ ca

Q39\{} _ 2 - Na koncu sledi še samo nekaj splošnih vprašanj.

Q30 - Spol?

- ☐ Moški
- ☐ Ženska
- ☐ Drugo:

☐ 4

Q31 - Starost v letih? _____

Q32 - Državljanstvo?

- ☐ Slovensko
- ☐ Drugo:

Q33 - Dokončana izobrazba

- ☐ Nedokončana osnovna šola
- ☐ Osnovna šola
- ☐ Srednja šola

- ☐ 1. stopnja po bolonjskem sistemu
- ☐ 2. stopnja po bolonjskem sistemu
- ☐ Diploma po starem sistemu
- ☐ Magisterij po starem sistemu
- ☐ Doktorat

Q34 - Ali bi želel_ a še kaj dodati?

Q35 - Če bi hotel še naprej sodelovati v raziskavi ali se seznaniti z rezultati ankete, prosim označi ustrezno in dodaj svoj elektronski naslov (zagotavljamo popolno anonimnost):

Možnih je več odgovorov

- ☐ Polurni intervju o tvojih izkušnjah s platformnim delom
- ☐ Poročilo o rezultatih ankete

IF (11) Q35 = [Q35a] or Q35 = [Q35b]

Q36 - V tem primeru te prosimo, da deliš z nami svoj elektronski naslov in te bomo kontaktirali:
